

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorágyi-
uteza 1. szám. Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Többszörli hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Ratkóvölgyi vasut.

Bár ezidő szerint a közfigyelem országszerte a mindég jobban bonyoluló politikai viszonyok felé irányul, s az országos érdekű nemzetgazdasági kérdések: mezőgazdaság, ipar és kereskedelem fellendülése a társadalmat kevésbé érdeklik, én mégis egy elhagyott vidéknek: a Ratkó völgyének kulturális fejlődése érdekében nem mulaszthatom el az érdekelt körök figyelmét felénk irányítani, illetve kikérni.

A legközelebbi megyegyűlés tárgysorozatainak 28. pontja alatt a miskolci iparkamara a Ratkóvölgyi vasut kiépítésének módzatait kívánja tárgyalatni. Midőn ezt olvasom: egyrészt örülök, másrészt azonban sajnálattal tapasztalom, hogy Ratkóvölgye iránt a szomszéd megyében kezdenek érdeklődni s Miskolcra érkezik az első impulsus a vidékünkön esetleg kiépítendő vasut tárgyában.

Vármegyénk egy természeti kincsekben eléggé gazdag vidékéről van szó, hol ez idő szerint három sodronypálya van, melyek a vállalkozóknak nagy hasznára vannak ugyan; de a vidék lakosainak — kivéve a csekély napszámot — egyéb más előnyére nincsenek, mert az élelmi cikkek beszerzése, építkezési anyagok behozatala, a közforgalom nehéz lebonyolítása miatt felette költséges; a bírói, közigazgatási, telekkönyvi és egyéb hivatalokkal való érintkezés szintén rendkívül meg van nehezítve.

Gömörmegyének minden völgyében u. m. Rozsnyó-, Csetnek-, Murány-, Garam- és Tiszolez vidékén van már vasut, s az összeköttetés Zólyomgyével óriási terep nehézségek leküzdésével is létesült. — Csak nálunk a Vashegy tövében, a 20-ik században, mikor vaskorszakot élünk — nincsen vasut!

Egy vasut létesítéséhez biztosítani kell 2000 waggon évi forgalmat személyszállítás nélkül: előmerem, nagy posztó, de ha tekintetbe vesszük, hogy körülbelül 20 község és több gyártelep élelméhez tömérdek élelmi cikk szükségeltetik, építési anyagok 30—40 km távolságról tengelyen szállítatnak, — s a vidék faipari cikkek gyártásával foglalkozván, évente több száz

waggon faanyag leszállítását biztosítanak a szomszédos községek. Ratkó városában vannak államilag segélyezett ipartelepek, — gyapju-behozatal, kész posztó szállítás, timár, és szattyános bőrgyártás, mely ipari vállalatok ugy a nyers, mint a kész áruk elszállításához sok vasuti forgalmat biztosítanak. Ratkó városának vannak magnesit-telepei, nagy erdőségei, a Kóburg hercegi erdők, a ploszkói Latinák-család és a községek birtokában lévő erdőségek, melyek manapság holtlőkét képeznek, mert itt a fapiacz stagnál. — Egyes magánosoknak vannak graphit és asbesth föltárásai, ezek mind olyan dolgok, melyek egy vasut kiépítése által nagy nemzeti kincsekké válhatnak.

A vidéken több helyen találhatók 38—40% vasérczek, de idegen tőke nálunk bányá föltárásai és kutatási kísérletekbe fogni nem mer, a vasbányászat terén új konkurencia nem létesülhet, éppen a rossz közlekedés, illetve a vasut hiánya miatt.

Vannak kitűnő épületi kövek, az üveggyártáshoz quarz is található, mész égetéshez óriási mészko-hegyek állanak, melyek közetéből az ország- és megyei utak kavicsolásához szükséges fedanyag mindjárt a bányánál zudak által lenne termelendő, s a vasuti hálózat a már kész törött követ széthordaná a megye minden részébe, ez által egyrészt ugy a vasuti forgalom és a nép megélhetése is biztosítva lenne, másrészt a megye óriási tőkét takarítana meg — a durva utanyag ez idő szerint: tengelyen való szállítása és töréséhez képest. A kiépítendő vasut irányára nézve két mód lehetséges: Tornallyától Ratkóig ott végállomással, vagy Jolsvától Rimaszombatig a megye székhelyéig; ez utóbbi kissé költségesebb lenne ugyan — de nagyobb forgalmat biztosítana s a központonál jönnék összeköttetésbe, mink tehát inkább ezen utóbbi tervet fogadnánk el, illetve óhajtanánk.

Lehetséges, hogy ezen vonalszakasz kezdetben magát nem is rentirozná — de ha tekintetbe vesszük, hogy a vármegyei vasutak mind nagy forgalmat tesznek, tehát nagy jövedelmet is adnak, ha tehát kezdetben deficittel is végződnek a vasut föntartása, nemzetgazdasági

szempontból mégis kiépítendő, illetve föntartandó lenne, mert az állam, a többi gömői vasutak által elég recompensációt talál.

Ezek előre bocsajtása után képviselő urunkhoz fordulunk első sorban is kérvén őt arra: hogy érdekeinkben eljárni sziveskedjék, talán eddigi iránta tanusított 30 évi bizodalomunk megérdemli azt, hogy az ügy elbirálásánál segítségünkre legyen, egyuttal azonban a nagyságos alispán urhoz is bizodalommal fordulunk, hogy ő, mint a vármegye első tisztviselője — kinek hosszú áldásos, s ma-holnap 25 éves alispáni működését sok fényes tette igazolja — legyen segítségünkre s pártfogoljon minket hathatós támogatásával.

Ratkóvölgyi.

Vármegyei közgyűlés.

A vármegye közönsége folyó hó 13-án és 14-én tartotta rendes nyári közgyűlését. A közgyűlés egyik fő tárgya lévén az ujonnan kinevezett kormánylyal szemben a vármegye állásfoglalása a miniszteri leiratokkal már az állandó választmány behatón foglalkozott.

Szentiványi Árpád és Máriássy Andor egy-egy önálló indítványt terjesztettek az állandó választmány elé, mely szerint az ujonnan kinevezett inparlamentáris alakult és alkotmány-ellenessé vált kormány ellen a közgyűlés bizalmatlanságát nyilvánítsa, az állami adók és illetek behajtását, továbbá az ujonczok kiállítását és az ehhez szükséges belépési bizonylatok kiállítását a vármegye tagadja meg, s ettől tisztviselőit tiltja el. A beadott 2 indítvány felett vita fejlődött ki, az állandó választmány alispán elnöke alatt egy bizottságot küldött ki. A bizottság a 2 indítvány alapján egy határozati javaslatot és indítványt készített és terjesztett a közgyűlés elé, amelyet szószerint itt közlünk:

Indítvány és határozati javaslat.

Tekintve, hogy a jelenlegi kormány inparlamentáris módon alakult, az ország képviselőházának ez időszertinti többségében nem gyökeredzik, ennél fogva alkotmányosnak el nem ismerhető.

Tekintve, hogy mint ilyen az ország ügyeinek vezetésére, az ország vagyonának kezelésére, hadkötelesek kiállítására törvényes jogosultsággal nem bírhat és nem bír — az országgyűlés által meg nem szavazott adók behajtását nem eszközölheti.

Határozza el a t. törvényhatósági közgyűlés:

1. A jelenlegi inparlamentáris és alkotmány ellenes kormány iránt teljes bizalmatlanságát nyilvánítsa és jelenti ki.

TÁRCZA.

Az örökség.

Irta: VARIUS.

Félig-meddig elzárkózva a világtól, csendes visszavonultságban töltötte napjait az öreg Anna néni, néhai jó Batai András nemzeti urának özvegye, mióta élete párját a családi sírboltban örök nyugovásra helyezték. Csinos házacskája, szép kis belsősége volt a Nagy-utcán, ott vonta meg magát, kedves halottja emlékének és — a vagyonszerzésnek élve. Mert bármennyire távol tartotta is magát másoktól, az emberektől, a gazdaságát mégsem hanyagolta el. Mig az évek sulyát valamivel könnyebben hordta, mindig maga műveltette terjedelmes birtokát, szántóit, kaszálóit, személyesen ügyelve a munkásokra; de mióta a köszvény kezdte a lábait kinózni, nem bajlódott ezzel többé. Berbe adta a földjét, magának egyedül azt a jókora kertet tartva meg, mely a háza végében terült el. De erre aztán nagy gondot fordított. Szépen, szabályosan felosztotta: a fele maradt gyümölcsösnek, egyik negyedéből konyhakertet csinált, másik negyedét pedig kedvenc virágainak tartotta fenn. — Nyaranta itt pepeselt, gyomlálgatva, ültetgetve a reggeli és alkonyi órákban, mikor a meleg tűrhető volt, vagy sétálgatott a ribizlivel szegélyezett utakon, néha valami olvasni valót, legtöbbször azonban csak kötetést vett magával, mert bizony az idő a látását is nagyon meggyöngyítette. A nagybetűs nyomtatást még csak elolvasta valahogy, de az apró betűket még pápaszemmel is alig-alig látta.

Árnyas jázminlugas volt a kert közepén; ott szokott néha üldölni, szorgalmasan forgatva a kötőtűt és gondolatokba merülve, mig el nem nyomta az álom. Hú társa volt a szundikálásban kedvenc cziczája, a Czirmos is, éppen olyan öreg matróna a fajabeliek közt, mint ur-

nője az emberek sorában. A vén állaton kívül mindössze egy élőlény volt még a házban: Kati, a ház lelke, — szakácsnő, komorna, társalkodónő egy személyben. Az is olyan korban volt már, mint Anna néni, mert bizony akkor se volt már mai gyerekek, mikor még boldogult Batai András uram életében, jó harmincz évvel ezelőtt, a házhoz került.

... És éldegéltek csendesen, egyformán évek óta. Csak akkor lett kissé élénkebb a ház, mikor az öreg asszony két fiatal árva rokona közül az egyik vagy másik meglátogatta őket. Gyermekkel nem áldotta meg az ég a nagyasszonyt, azért férje testvéröccsének fiát és saját nővérének leányát vette magához. Tanítottá, neveltette őket, semmi költséget sem kímélve, és nem is kellett megbánnia soha, hogy gyermekeiként szerette őket.

Batai Géza, a fiu, orvos lett, ki fiatalága daczára is (hiszen mindössze 28 éves!) igen jó hírnévnek örvend már K.-ban, hol prakszistát megkezdette; a lány pedig, Madarász Margit, tanítónőnek képezte ki magát és már másfél év óta működik a szomszéd Sopronmegyében.

Jó gyerek volt mind a kettő, meg kell adni! Meg tudták becsülni nagynénjük szeretetét, róluk való gondoskodását és mindig oda iparkodtak, hogy kedvében járjanak és örömet szerezzenek neki.

A két fiatal Batainé már rég egymásnak szánta. Holmi apró jelekből azt nézte ki, hogy szeretik egymást. Rövidlátó, elfogult szeme persze észre nem vette, hogy a mit ő szerelemnek vélt, voltaképpen csak jó barátság, melytől pedig még nagy ut van a szerelemig!

Kedvenc gondolata volt, hogy elnéptelenedett családjának két utolsó sarját összebörönálja és rájuk hagyja minden vagyonát. Mert minek szakadjon két felé a birtok? Együttvéve többet ér az egész, mint különvált részei; mint ahogy két vessző is erősebb, ha összeteszük és úgy próbálják eltörni, mint mikor szálankint kísérlik meg velök ugyanazt! Ezért a végrendeletét is úgy szer-

kesztette meg, hogy halála után előtálalható minden ingósága és ingatlanja csak abban az esetben szálljon a fiatokra, ha a haláleset napjától számítva legkésőbb egy éven belül egybekelnek. Ellenkező esetben kap mindenik 5—5000 forintot, a többit pedig részben a kórház, melynek alapítványi tagja volt, részben az egyház.

... Egy éjjel aztán lezárult, örökre becsukódott szelid, szomorú két szeme. Mikor az öreg Kati rendes szokásához híven, bement hozzá, hogy felköltse, már halva volt. Csöndesen, észrevétlenül halt meg, anélkül, hogy megelőzőleg talán valami baja lett volna. Egyszerűen elaludt, mint a mécs, melyből kifogyott az olaj.

A temetésre eljött a férfi is, a lány is, és valódi fájdalommal, igazán szívóbb fakadó könyvekkel a szemükben kísérték el őt utolsó útjára, hiszen korán elhalt szüleit pótolta jóssággal, szeretettel!

A temetést követő napon a közjegyző, miközben a leltárt fölvette, egy ékszerdobozban megtalálta a megboldogult végrendeletét, melyben az a gyámoltjaira vonatkozó hagyományozáson kívül néhány kisebb alapítványt tett és a hü Katinak holtig való ellátást és évenként 100 pengő forintokat biztosított, teljesen a tetszésére bizván, hogy hol kívánja hátralevő idejét leélni.

Mikor komolyan, ünnepies arczczal felolvasta az irás róluk szóló részét, a legény és leány csak összenézett, aztán gondolkodás nélkül, határozottan szóltak:

— Soha!

— De gondolják meg, kérem, mit veszítenek ezzel! A vagyon, hivatalos becslés szerint, megér 45—50000 frtot, amugy még jóval többet is, és kár volna ezt a nagy értéket könnyelműen eldobni maguktól. Én legalább nem tenném! Utóvégre, — elismerem, — lehetnek Önöknek talán titkos érzéseik, melyek az óhajtott házasság ellen szólnak, én meghajlom ezek előtt. De a mai élet nem az már, a mi valaha volt. Ma a pénz a világhatalom és mellette legtöbbször eltörpül az egyéni érzés. Tudom,

2. Az országgyűlés által meg nem szavazott állami adókat, illetékeket be nem hajtja s tisztviselői által be nem hajtattja s a hadsereg részére meg nem ajánlott ujonczokat ki nem állítja, s azok kiállításához segédkezet nem nyújt; ennél fogva

3. A hatósága alatti tisztviselőit egyenesen és határozottan eltiltja attól, hogy a meg nem szavazott állami adók és illetékek behajtásánál bármi részben is segédkezet nyujtsanak, az ujonczok kiállításánál bármiképpen is közreműködjenek s a hadsereg kötelekébe önként belépni kívánó egyéneknek az ehhez szükséges belépési bizonyítványt kiállítsák.

Azon az esetben pedig, ha vármegyénk ezen határozatának következtében tisztviselőik zaklatásoknak vagy felfüggesztéseknek lennének kitéve, törvényhatóságunk tisztviselőit védelmébe veszi s netalán szenvedett anyagi veszteségeikre nézve teljes mérvű kárpótlásban részesíti.

4. Felhívja alispánját, hogy a mennyiben a kormány által kiadott rendeletek törvény és alkotmány szerisége ellen kételyei volnának, azokat végrehajtás előtt a törvényhatósági közgyűlés elbírálása elé terjeszteni hivatalbeli tisztjének ismerje.

Kelt Rimaszombatban, 1905. július 11-én.

Bornemisza László s. k.,
alispán, elnök.

Máriássy Andor s. k.

Szentiványi Árpád s. k.

Marton János s. k.

Molnár József s. k.

A vármegyei bizottsági tagok majdnem teljes számban jelentek meg a közgyűlésen. Imposaus képet nyújtott a gyűlés terem, a melyben a bizottsági tagokon kívül érdeklődők is nagy számban jelentek meg. — Pelsőczy Hámos László főispán pontban 10 órakor nyitotta meg a közgyűlést. Lelkes szavakkal üdvözlö a nagy számban megjelent bizottsági közgyűlési tagokat. Nehéz és válságos helyzetben vagyunk úgy mond elnöklő főispán, mert az ujonnan alakult kormány kinevezése folytán a király és nemzet között félreértés keletkezett. Ily válságos helyzetben nem akarta állását megtartani s így a miniszterelnöknél, valamint a belügyminiszternél is felmentését kérte. Ez azonban tőle megtagadtatván, kijelentette, hogy oly feltétel alatt, ha a törvények befognak tartatni és tőle törvénytelenység nem kívántatik, annál is inkább, mert bizalmas uton arról is értesült, hogy a vármegyei közönsége is óhajta maradását — tartotta meg főispáni székét. Biztosítja tehát a vármegye közönségét, hogy míg helyén marad a vármegye alispánjával együtt, mint a törvények őrei hazafias meggyőződéssel és teljes eréllyel fognak a vármegye ügyei felett öröködni és azt vezetni. Kijelenti azonban azt is, hogy a midőn ily feltételekhez kötötte maradását, egyszersmind esküjéhez híven a szigorú törvényes alapon fog továbbra is maradni és azon eljárni. Végezetül indítványozza, hogy a nemzet nagy gyászában, mely József kir főherceg elhalálózása folytán a nemzet és a főhercegi családot sújtotta a vármegye közönsége részvétét fejezze ki, ezt iktassa jegyzőkönyvébe és a gyászoló családdal feliratban közölje.

A vármegye közönsége nagy lelkesedéssel fogadta főispán hazafias nyilatkozatát és változatlan bizalmával tüntette ki és arról biztosította.

Ez után a tárgysorozathoz képest olvastatott a vármegye alispánjának mesteri tollal a vármegye állapotáról szerkesztett kimerítő jelentése, a mely József kir. főherceg és id Szentiványi József elhunytáról, különösen pedig a mostani válságos politikai helyzetre és a vármegyei pótdadók nagymérvű hátralékára terjeszkedik ki.

A jelentés felolvasása után alispán emelkedik szóra. Ékes szavakban, a hazafiaság érzetétől áthatva ecseteli a jelenlegi áldatlan állapotot, mely a bekövetkezett politikai válság folytán állott elő és nemcsak az állam belső és küléletére terjed ki; de az egész adminisztrációra is megbénítólag hat. Körülbelül ezeket mondotta: Erzem feladatom súlyát, mely a jelenlegi válságos pillanatban szólásra ösztönöz és vállamra nehezedik; de éltet az a tudat, hogy a vármegye közönsége mindig bizalmával tisztelt meg és meleg pártfogásában részesített és hazafias törekvéseimet jövére is támogatni fogja. — Mint a vármegye első tisztviselője és a közigazgatás vezetője egy pillanatig sem fogok a törvény ösvényéről letérni. Legjobb meggyőződésem és szívem hazafias sugallata folytán fogom a vármegye ügyeit is továbbra vezetni és

hogy a szerelem sokat határoz a házasságnál, de ebből nem lehet megélni!

— Már pedig nekünk szilárd elhatározásunk, hogy egybe nem kelünk! — szölt Batai Géza.

— Jó, hagyjuk hát a dolgot! Távoll áll tőlem még a gondolata is annak, hogy Önöket egy, kedvtük és akaratuk elleni frigyre rábeszéljem. Különbben is egy évi gondolkodási idejük van még. Ezen idő alatt alaposan meghányják vethetik az ügyet és tetszésük szerint cselekedhetnek. Minden esetre kérem azonban, hogy legkésőbb a tegnaptól számított egy év leteltével nálam megjelenjen szíveskedjenek, hogy a hagyatékot átadhassam!

... Teltek a napok, hetek, sőt hónapok is, de az idő a két rokon egymáshoz való viszonyán semmit sem változtatott. Hiába, a szerelem nem olyan virág, melyet nyílásra kényszeríteni lehetne! Kinyílik önként, ha megjön az ideje, de parancsot nem ismer, nem tőr!

A muló napok azonban mégis hoztak valamit: egy jó gondolatot, mely szerint „a kecske is jóllakik, a káposzta is megmarad.” A fiatalok ugyanis elhatározták, hogy mégis csak megesküsznek, de csak formailag lesznek férj és feleség, Isten előtt nem, — és, hogy a világ esetleg számára ne vegye őket, együtt is élnek egy darabig, a míg jól esik, aztán pedig szépen, csöndesen elválnak „engesztelhetetlen gyűlölség” czimén. Így a vagyont is megkapják, meg boldogok is lehetnek majd később azzal, kit a szívük kiválaszt.

Az évrnek még fele sem telt el, mikor megjelentek a közjegyzőnél és kijelentették, hogy egybekelnek.

— Nem megmondtam? — triumfált ez. — Látom, hogy mégis csak tultették magukat bizonyos ösdi, elavult előítéletek, melyek a szerelmet szükségesnek tartják a házastársak közt! De azért ne vegyék ezt sértésnek, mert hiszem, hogy Önöket nem csak a vagyon birhatóságának rideg szándéka vezérli!... Így már aztán rendben lesz a dolog, csak az esketési bizonyítványt, illetve

ellenőrizni. Oly kormányhatósági intézkedést vagy rendeletet, mely a törvénybe ütközik vagy meggyőződésem szerint sérelmes, nem fogok végrehajtani, ha pedig ily rendelet érkeznék és tőlem annak végrehajtása kívántatik, az ellen nyomban fölterjesztéssel élek és ha másodizben is annak végrehajtása kívántatik tőlem, főispán ur ő méltóságának hozzájárulása folytán a vármegyei közgyűlésnek 8 napra leendő összehívása iránt intézkedni fogok és a sérelmes rendeletet tárgyalás végett előterjesztem; és addig is tisztviselőimet teljes eréllyel fogom a vármegyei közgyűlés hozandó határozata értelmében ellenőrizni és az esetleges törvénytelenység ellen megvédeni.

Alispán nagy lelkesedéssel fogadott hazafias nyilatkozata és beszéde után Szentiványi Árpád országgyűlési képviselő és megyebizottsági tag meleg szavakban köszöni meg fő- és alispánnak határozott és megnyugtató nyilatkozatát a vármegye közönsége nevében, s hazafias kötelességet vél teljesíteni, midőn a beadott indítványt egyhangú elfogadásra ajánlja. — Hozzászólnak még az indítványhoz, illetve azt elfogadásra ajánlják: Hevessy Bertalan, Máriássy Andor, Molnár József, Marton János, Farkas Ábrahám, Hevessy Benedek. Mindannyian lelkes szavakban ajánlják az indítványt elfogadásra.

Az indítvány a megye közönségének hazafias érületével és egyértelmű hő óhajával találkozván, egyhangulag elfogadtatik és erről a kormány értesítetni határozottat el.

Ez után alispán egy indítványt terjeszt be, melyet szó szerint közlünk:

Indítvány.

„Tekintve, hogy a tartósan elhuzódó törvényen kívüli állapot, káros következménye, közéletünk minden viszonylataiban aggasztó mérvben tapasztalható, — s a jogrend fentartását veszélyeztető tünetei, vármegyénk területén is észlelhetők;

tekintve, hogy közgazdasági és kereskedelmi viszonyaink függőben lévő rendezetlen helyzete, ez idő szerint már válsággal fenyegeti, ezen állami fenállásnak és vagyoni gyarapodásunk alapját képező nagy érdekeinket;

tekintve, hogy az állam által kibocsájtott értékpapírosok árfolyamának, utóbbi napokban tapasztalható fokozatos hanyatlása, alapjában támadja meg a nemzeti vagyon értékét és a külfölddel szemben alászállítja állami hitelünk iránti bizodalmat;

tekintve, hogy vármegyénk közönsége törvény által biztosított alkotmányos jogainak, — törvény útján és az alkotmány keretén belől való érvényesítését, legjobb tehetséggel szerint munkálni, úgy mint eddig, — jövőben is, ösödöktől öröklött hazafiai kötelességének és feladatának fogja tartani;

tisztelettel indítványozom, mondja ki vármegyei közgyűlésünk határozatilag:

miszerint alkotmányunk biztosítása érdekében elkerülhetlenül szükségesnek ismeri, hogy a törvényen kívüli állapot sürgősen megszüntetessék és a kormányzás összes ügyeinek vezetését az országgyűlés többsége által támogatott, törvényes és alkotmányos módon alakítandó országos felelős kormány vegye át.

Ennél fogva feliratilag felkéri az országgyűlési képviselőházat: hogy az országot végromlással fenyegető válságból akként kivezetni és egyszersmind oda hatni méltóztassék: hogy a törvényhozás összes tényezőinek egyetértő üdvös munkássága helyre állítsassék és a jövőre nézve is biztosítva legyen.

Kelt Rimaszombatban, 1905. július 11-én.

Bornemisza László s. k.,
alispán.

Az indítvány egyes részei ellen felszólalás történvén és erre alispán a felvilágosítást megadván, elnöklő főispán szavazat alá bocsájtja és az tulnyomó nagy többséggel változatlanul elfogadtatik. Az elhunyt József főherceg ő kir. fenségének emlékét, valamint id. Szentiványi József elhunytát is a vármegyei közgyűlés jegyzőkönyvében határozza el megörökíteni — s erről a gyászoló családot értesíteni rendeli.

Az alispáni jelentés alapján a közgyűlés alispánt felhívja, hogy a mennyiben a rendkívüli törvényen kívüli állapot csak az állami adók behajtására vonatkozik, a nagy hátralékban lévő megyei pótdadókat hajtassa be. A mennyiben pedig ismét panasz tétetett a kóborló cigányok ellen, alispán felhívják arra is, hogy a vármegye-

az anyakönyvi kivonatot kérem majd még felmutatni, hogy az örökséget azonnal kiszolgáltathassam!

... Csodában, feltűnés nélkül, mindössze a szükséges tanuk jelenlétében történt meg az esküvő. Átvették a hagyatékot és a férfi lakóhelyén éltek úgy, a mint egymáshoz megígérték: a világ előtt boldog házasság voltak, otthon pedig csak jó barátok. De ez a barátság mindinkább megerősödött közöttük. Apró figyelmességek, kedveskedések utóvégre is annyira egymáshoz szoktatták őket, hogy „kisasszony-feleségem” és „czimzetes férjem-uram”, mint egymást tréfásan nevezték, néha-néha szinte félve, szivszorongva gondoltak arra a napra, mikor majd el kell válniok. Pedig a válópört már régen megindították és az javában folyt, sőt végéhez közelgett!

Maguk sem vették észre, hogyan, mikor, de megfogant szívükben a szerelem és úgy érezték, hogy belehalnának, ha el kellene egymástól szakadniok. Hja, Ámor isten nem érti a tréfát! Megengedi ugyan, hogy egy darabig játszanak vele és kigunyolják, de aztán csak meg-sokolja ő is kiesufoltatását és komolyan veszi a dolgot!

... Csókkal szoktak üdvözölni egymást, ha reggel, külön szobáikból kijöve, a nappaliban találkoztak:

— Jó reggelt „testvér”!

Csókkal váltak el, ha lefeküdtek:

— Jó éjszákát „testvér”!

Hiszen elvégre is semmi sincs abban, hogy megcsókolják egymást! Rokonok voltak és azok között az ilyesmi meg van engedve. Csakhogy ezek a „testvéri” csókok kezdtek nagyon forrók, bensőségteljesnek lenni, a mit azouban egyikük sem akart észrevenni, mert még egymás előtt is eltitkolták érzéseiket. Vagy nem fogadták-e meg, hogy csak jó barátok lesznek, ha törvény szerint hazasfelek voltak is?

... Aztán eldőlt a válópör. Szabadok lettek, bár mindketten félték már e „szabadság”-tól, nem hogy óhajtották volna.

nek e tárgyban hozott előbbeni azon határozatát, mely szerint a kóbor cigányok nagyobb csoportokban nem járhatnak és az idegen illetőségűek tiltassanak ki — szigoruan hajtassa végre. Végül a kártékony „aranka” gomba növénynek a községi kerítésekből leendő kiirtása iránt is szigoruan intézkedjék.

Ez után a tárgysorozatban foglalt rendes ügyek kerültek tárgyalás alá és nyertek szabályszerű elintéztést. A közgyűlés csak 14-én a késő délutáni órákban ért véget.

Kirándulás Aggtelekre.

A Kárpát-egyesület keleti osztálya, mint jeleztük, folyó hó 9-én tartotta az aggteleki barlangnál rendes évi közgyűlését, s ezzel kapcsolatosan ünnepelte a barlang fellendülésének 20 éves jubileumát.

Az egyesület tagjai, valamint a vendégek d. e. 10 órakor pontban érkeztek a barlang uj — jolsvafői — bejáratához, ahol az érkezőket a vármegye részéről Lukács Géza főjegyző fogadta és üdvözölte a gyengélkedése folytán meg nem jelenhetett alispán nevében.

A gyűlés megkezdése előtt az egyesület a vendégeket pompás reggelivel látta el. A közgyűlés 1/2 11 órakor vette kezdetét Siegmeth Károly ügyvivő alelnök elnöklése és vezetése alatt. Elnök meleg szavakban üdvözlö pelsőczy Hámos Lászlót, a vármegye főispánját és főjegyzőjét, s sajnálattal veszi tudomásul hogy Bornemisza László alispán gyengélkedése folytán a gyűlésen részt nem vehet. — Ezután Gedeon Aladár, a barlang-felügyelő bizottság elnökének adja át a szót, aki szép szavakban emlékezik meg a barlang történetéről, s örvedetesen jelenti, hogy sikerült azt a közönyt, melylyel a közönség a barlang iránt viseltetett, megtörni; új korszakot lát azóta megnyitni, mióta a jolsvafői bejárást és a régi bejárással az összeköttetést megnyitották, ezt igazolja azon körülmény is, hogy évről-évre emelkedik a látogatók száma. Kéri a közönséget, hogy az érdeklődést ezen természeti szépség iránt felkelteni és terjeszteni sziveskedjék; örömmel üdvözlö az egyesület tagjait és a vendégeket.

Hámos László főispán, aki minden nemes, szép és jónak ügybuzgó apostola, megköszöni az üdvözlést és meleg szavakban köszöni meg a meghívást, a melyben az egyesület a vármegyét részesítette. Kifejezt ad annak, hogy szíven viseli és fogja hordani a barlang ügyét és a mit csak tehet, készséggel fogja megteenni a barlang felvirágoztatása érdekében és fiával Hámos Antallal együtt nyomban belépett az alapító tagok sorába.

Ezután Burger Izso m. á. vasuti főmérnök főtítkár olvasta fel az alábbi évi jelentést, a melyet köztetszéssel elfogadtak.

Ezután Münnich Kálmán iglói bánya-tanácsos üdvözlö a jelen voltakat és érdekes elbeszélésben mondja el a barlang felmérését és a jolsvafői bejárást, valamint az új ág áttörését. Teljes egy évig dolgozott nagy számu munkással a barlangban és oly nehéz munkát végeztek, hogy a munkások többször mondták fel a munkát, mert 24—24 óráig egyfolytában dolgoztak és ez annyira kimerítette erejüket, hogy a sok munkás közül csak egyetlenegy munkás bírta ki egész végig a munkát. Még az öreg Klanicza vezető is, ki 30 éve járja a föld alatti más világot, megsokalta és podgyászt sem akarta kihozni a barlang végső részébe. De nem is csoda, mert csak 4 órát oda és 4 órát vissza, tehát összesen 8 órát kellett megtenniök gyalog a munkán kívül.

Ezen előadást a közönség nagy tetszéssel fogadta és Münnichet többször megüljenzte. Ezután Orosz Endre az Erdélyi Kárpát Egyesület egyik választmányi tagja Kolozsvárról üdvözlö talpra esett beszédében a jelen voltakat egylete nevében. Majd Fülöp Károly választmányi tag Kassáról, méltatja Münnich és Siegmeth érdemeit és azon előterjesztést teszi, hogy érdemeik megörökítésül emléktábla állítsassék a barlang bejáratához. — Az indítványt nagy lelkesedéssel fogadják a jelenvoltak és egyhangulag elhatározzák az emléktábla bevágását.

Gyűlés után a barlang bejárása következett. 11 óra után indult 3 vezetővel, 3 csoportban a 70—80 főből álló társaság a barlangot megtekinteni. Először az új, azután pedig a régi ágot járták be. Fárasztó hosszú 4 órai utat tett a társaság a föld szívében az ércz-erős cseppkövek föld alatti paradicsomában és poklában.

Halászapadtn olvasta fel Batai Géza a végzést és reszketve, a veriték gyöngyeivel a homlokán hallgatta őt a lány. Aztán csak megtordult és a szobájába ment csomagolni, helyesebben: kisírni magát, mert csordultig volt szive fájdalommal, keserűséggel.

Mikor eltűnt az ajtó mögött, a férfi is erejét vesztve roskadt egy székre és mig szeméből lassan, fájva hullottak a könnyek, a halálra gondolt. Mert mit is ér neki az élet, ha elvesziti azt, ki legkedvesebb volt előtte a világon?

... Délre be volt csomagolva minden. Kati, az öreg eseléd, ki urnője halála után őket szolgálta, szomoruan terítette meg az asztalt, melyen talán utóljára fog állani két teríték. És szomoruan foglaltak helyet, szótlanul ők is...

Ebéd után felöltözött Margit és elindulni készült. A fiatal ember kikísérte az előszobába, ott kezét nyujtott neki a lány és halk, sirástól fátyolozott hangon szólott:

— Isten veled Géza! Elj boldogul!

— Isten veled!

Mikor már a kilincsen volt a keze, Margit még egyszer visszafordult. Várta, hogy talán visszahívja, marasztalja a másik, de az nem szólt, csak lehorgasztott fejével, csüggedten állt ott és szeméből sűrűn peregték a könnyek, végigfutva férfias, szép arcán...

A lány egyszerre megértett mindent: nemcsak ő szeretett, de viszont is szerették! És odafutva hozzá, a fájdalmas öröm sikoltásával borult a keblére:

— Nem, nem megyek el! Itt maradok, mert a szívem szakadna meg utánad, mert szerettek!

Az üdvözültek boldog mosolyával ölelte őt magához a férfi:

— Margit, én egyetlenem, én édes párom, drága kis feleségem! — és csókjai, könnyei vegyest hullottak szerelmese arcára, hajára. — Itt maradsz, ugy-e, itt örökké, hogy soha többé el ne hagyj engem?

Felelet helyett a lány magához vonta puha két karjával a férfi tejét és csókba forrt az ajkuk...

Fársztó volt az út, de elragadó. A ki még nem látta e természeti szépséget, annak figyelmét annyira lekötö, hogy csak az út végén érzi a fáradságot. Különféle színű és alakú cseppkövek csüngnek alá és emelkednek fölfelé a föld gyomrában. Tornycok, kupok, dombok, szikla-óriások, sőt hegyek és völgyek vannak a hegy belsejében, a mely körül és körülte csörgödez az alvilág vize, mely itt ered és tűnik el. A magnesium fénye hatja át és világítja be a cseppkövek érzé-függőnyeit és a vezető érzés hangja adja tudunkra, hogy a mythologia melyik jeleneténél vagy alakjánál pihenünk. Az előjáró társaságból egy szép érzés bariton hang dala tölti be a nagy terem belsejét, százszorosan veri vissza a nagy kupola, míg dübörgése hangzik vissza valamelyik szomszédos ágból.

Egy csapat áll meg Kossuth sírjánál és meghatóan énekel el: „Kossuth Lajos azt üzenté.” Azután halad, halad lassan a társaság, míg végre a régi bejáratnál ismét új világot és forrást talál.

Meredező szikla-falban nyíló ezer éves nyílásán a barlangnak jut ki ismét a társaság a szabadba, a hol már a kint maradtak vig larmája és zingyzené fogadja őket. Terített asztalok hosszú sorban nyulnak végig a fák alatt és aggteleki csinos lányok szolgálják fel az ebédet. Gyorsan keresi meg mindenki helyét és mohó étvágygyal fogyasztja a gulyást.

Emelkedni kezd a hangulat és Hámos László főispán ősi magyar szokás szerint nyitja meg a felköszöntők sorát. Meleg és szívélyes szavakban üdvözi a nemes ügy vezetőit és a vendégeket, majd pedig egy másik felköszöntőjében a szép hölgyeket Róth Márton iglói tanár ékes szavakban serkenti a jelenlévőket a természeti szépségek felkarolására. Molnár József, a szó mestere, talpraesett beszédben ürít poharat Baksay Danyi bácsi ev. ref. lelkész a — barlang gondozója — egészségére. Komáromy István a főispán felhívására a vármegye nevében egyes, rögtönzött beszéd kíséretében emeli poharát a jelenlévők egészségére.

Ebéd után a társaság abban a tudatban és reményvel, hogy a vármegyének e kineve a jövőben többek által fog felkeresetetni, s hogy ez ügygel idehaza jobban fognak foglalkozni, távozik el.

Adjá Isten, hogy úgy legyen! X.

A titkár évi jelentése:

1880-ban látogattam meg először az aggteleki barlangot. Addig az időig a barlangot többnyire aggteleki vendéglősök bérelték, a kik természetesen a lehető legnagyobb nyereség után törekedtek a nélkül, hogy a barlang járhatóvá tételére bármit is áldoztak volna.

Különösen a látogatottabb régi barlang teljesen be lett kormolva a szurok-fáklák füstje által. A cseppkövek ki voltak szolgáltatva a vezetők és látogatók vandalizmusának. Rögtön tisztában voltam az iránt, miszerint valaminek történnie kell, ha nem akarjuk, hogy Magyarország ezen csodája a „baradla” végleg elpusztuljon.

Indítványomra a Magy. Orsz. Kárpátgyűlés 1881-ben bérbe vette a barlangot és az akkor alakult „Rozsnyói osztály” kezelésére bízta. Résztvevők hiányában ezen osztály 1885-ben feloszlott és a Kel. Kárp. osztálya vette át a kezelést. Azonnal gondoskodott a szükséges út és hidépítkezésekről, a fáklyavilágítás betiltatott és a vezetők ügye rendezve lett.

Az új barlang azonban a látogatók legnagyobb része előtt zárva maradt. Hiszen 8 óra kellett a nehéz és egyenetlen ut megátételére, hogy az ugynevezett pokolig eljuthassanak és ugyanezen uton kellett fáradtan vissza jönni. Ezen körülmény részben szerencse is volt, mivel a barlang új ágai a koromtól megkíméltek és a cseppkőképződmények sértetlenek maradtak, másrészt azonban a barlang legszebb részei hozzáférhetetlenek voltak.

Tanulmányoztam a helyzetet és indítványomra a Kárpátgyűlés 1885-ben elhatározta egy második bejárat létesítését. E célból a barlangban bányamérési felvételeket kellett eszközölni, mely feladatot Münnich Kálmán bányatanácsos ur a legüzemlenebbül teljesítette. A felmérés 1885 december 15-én vette kezdetét és 1886 július 29-én lett befejezve. Ezen idő alatt az ugynevezett „Paradicsom” hozzáférhetővé tételét. A régi és új barlang közt áttörés létesült, a vaskapu melletti ösvény járhatóvá tételét.

A következő éveket pénz beszerzésére fordítottuk és 1889-ben vették kezdetüket az új áttörés munkálatai.

1890 március 15-én megtörtént az új áttörés, mely matematikai pontossággal sikerült és fényes bizonyággal szolgált Münnich ur felmérési tudományának.

Most ünnepeljük tehát a barlang átvételének 20-ik és az új áttörés megnyitásának 15-ik évfordulóját.

A Kel. Kárp. osztálya nagy gondot fordított az aggteleki barlangra és az áttörés, valamint az utak és hidak építésére 20.000 koronánál többet költött.

A viszonyok rendezettségével a látogatók száma is megnövekedett. Míg 1885-ig az évi látogatók száma alig haladta meg a 300—400-at, mostan már az 1000-et is erősen túlhaladja és 60—70%-a az egész barlangot végig járja.

Nagy hátrány az, hogy Aggtelek nem vasuti állomás. Persze, sok még a teenni való. Különösen a világítás tökéletlen, azonban egyelőre oly gyengék anyagi viszonyaink, hogy nagyobb létesítményre, mint például villanyos világítás bevezetésére alig gondolhatunk.

Az aggteleki barlangot az ország és különösen Gömörvármegye lakosainak jó indulatába ajánljuk.

A barlangon kívül osztályunk a Keleti Kárpátokról sem feledkezett meg, a hol utakat építtetett és fentartott.

A Kel. Kárpátokon levő felsőbányai olesó és hivatalnok családoknak különösen alkalmas nyaraló telep már eddig is szép fejlődésnek indult, most pedig Nagybányától—Felsőbányáig vasuti összeköttetést nyerve, még kényelmesebbé válik. Legutóbb Felsőbánya vízvezetékét is kapott, mely az egész várost kristály tiszta hegyi forrás vízzel ellátja. Ugyancsak egy kényelmes új fürdő is épült. Ezen nyaralótelepről esetleg bővebb tájékozással szívesen szolgál Farkas Jenő polgármester ur.

Elsőrangú kötelességemnek tartottam továbbá, hogy a Kárpátokat szóval és írásban, úgy bel- mint külföldön ismeressem, azoknak új barátokat és látogatókat szerezzek.

Alulirt az elmúlt évben az osztály skioptikonjának felhasználásával 14 vetítőképes felolvasást tartott és pedig három Budapest, 2—2 Miskolc, Nyiregyháza,

Debrecen, Munkács és Boroszlón, egyet pedig Ruttkán. Achenben Dr. Janssen ur tartott egy felolvasást, melyhez a mi diapositiváink lettek odaküldve és felhasználva.

A folyó évben eddig már Eperjesen és Rimaszombaton volt felolvasás. Julius 5-én Iglón, augusztus 19-én pedig a magyarorsz. orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlésén Szegeden lesz felolvasás.

Októberben e célból Wien, Aachen, Coblenz esetleg Berlinbe is elmegyek.

1904-ben az osztály 315 tagja fizette tagsági díját. Bevétel volt 4500 kor. 96 fillér, kiadás pedig 1395 kor. 84 fillér, úgy, hogy 1905-ben 3105 kor. 12 fillért tesz ki a pénztári maradvány.

Végül bátorodom a Kel. Kárpátok osztályát a tagok és tisztelt vendégeink jó indulatába ajánlani és kérem a minél tömegesebb belepést együletünkbe.

Hirek és vegyesek.

Egyházkerületi közgyűlés. A tiszai ág h. ev. egyházkerület f. hó 18—21. napjain tartja évi rendes közgyűlését Miskolcra Zelenka Pál püspök és Szentiványi Árpád ker. felügyelő iker-elnökök alatt. Megyénk-ből és városunkból igen sokan készülnek a közgyűlésre, melynek letyéléséről lapunk jövő számában részletes tudósítást közlünk.

Változások a rozsnyói egyházmegyében. Julius hó folyamán nagyobb szerű változások történtek a rozsnyói egyházmegye szervezetében. Fodor József péterfalvai plebános: Czeredre helyeztetett át. — Fejér Miklós rimaszombati káplán: Ragályra plebánosnak nevezetett ki. — Fekete Ferencz czeredi administrator hasonló minőségben Péterfalára küldetett. — Kápláni minőségben áthelyeztetek: Kerchnyák János Gölmicz-bányáról Rimaszombatra; Tihanyi Lajos ujmisés Gölmicz-bányára; Meiszel György Ragályról Tornára; Fábry Ferencz Tornáról Karancseszre; First Menyhért Merényből Jekelfalvára; Taufer Gyula Gácsfalváról Merénybe; ifj. Liptay Arnold ujmisés Gácsfalvára; Stepan József Szentsimonból Litére; Benesik Sándor ujmisés Szentsimonba; Novák Ernő ujmisés Egyházasbástba. — A történt áthelyezések tehát városunkat is érintik, a mennyiben Fejér Miklós helybeli káplán mint plebános Ragályra távozik. A kellemes modoru fiatal pap rövid ittléte alatt is sok jóbarátot szerzett magának. Ezekkel együtt kívánunk mi is neki boldogságot új működése helyén.

Szüneti tanács. A helybeli kir. tsvszék szüneti tanácsa Pongrácz Dezső elnökök alatt Mészáros István és Velez Ferencz tsvszéki birakból van megalakítva. — Kubinyi Aladár elnök a Tatrában, Kolbay Sándor helyettes elnök pedig Besztercebányán nyaral. — A kir. ügyészséget pedig dr. Mészáros István kir. ügyész szabadságideje alatt dr. Musotter Miklós kir. alügyész vezeti.

Üdvözlés. A kishonti ág. hitv. ev. egyházmegyének Rimaszombatan tartott közgyűlése alatt, meleg és megható üdvözlés folyt le az ev. paplakon. Közvetlenül a közgyűlés megnyitása előtt az egyházmegyei lelkészi és felügyelői kar bevonult a paplakra, ahol Osgyan költő-papja: Kemény Lajos esperes, főjegyző üdvözölte Csetneki Gyürky Pál főesperest őszinte örömmel és szeretettel a legfelsőbb kitüntetés alkalmából. Gyürky Pál meghatá-mondott hálás köszönetet a váratlan figyelemért és a kartársi szeretetnek e meleg megnyilatkozásáért.

Személyi hírek. Sebestyén Ottokár, m. kir. csendő főhadnagy a héten városunkban időzött a helybeli csendőszakasz megvizsgálása céljából s mindent rendben talált.

Halálozás. Zachar Sámuel ratkói ág. h. ev. lelkész f. hó 14-én elhunyt 40 éves korában. Övegyet s hat kiskoru árva hagyott hátra. Halála nemcsak családját éri nagy és mérhetlen gyászszal, de az egyház és társadalom is mélyen érzi a lelkes és agilis pap és vezető férfi kora elhunytát. A ratkói ág. h. ev. egyház, Ratkó község, a közművelődési ügy, kisedővő intézet s egyéb közhasznú ügyek és intézmények sokat köszönhetnek tevékenységének. Haláláról családja a következő jelentést adta ki: Özv. Zachar Sámuelné szül. Lámer Anna mint édes anyja, özv. Zachar Sámuelné szül. Glózer Hermin mint hitves, Zachar Annuska, Kálmán, Ilonka, Samuka, Margitka és Jolánka mint gyermekek, Zachar Dániel mint testvér a nagyszámu rokonság nevében is mély fájdalomtól megtört szívvel jelentik szeretett fioknak, a hű hitvesnek, a szerető apának, a jó testvérnek és kedves rokonnak Zachar Sámuel, ratkói ev. lelkésznek, a gömöri ev. esperesség főjegyzőjének, Gömör-Kishont-vármegye megyebizottsági tagjának hosszu s nehéz betegség után folyó hó 14-én éjjeli 2 óraker életének 40-ik, lelkészi működésének 15-ik és boldog házasságának 13-ik évében történt gyászos elhunytát. — A megboldogult hült temei folyó hó 16-án délután 2 óraker fognak az ág. hitv. ev. egyház gyászszertartása szerint a ratkói sírkertben örök nyugalomra tételni. — Ama nemes harcot én megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam, végezetre eltételtem nékem az igazság koronája, melyet megad nékem az Ur ama napon... II. Timotheus 4, 7—8. Isten veled! Ratkó, 1905. július hó 14.

Leköszönt r.-kapitány. Rozsnyó város rendőrkapitánya Sulyán Sándor, korára való tekintettel, állásáról leköszönt. Ugy értesülünk, hogy ezzel kapcsolatosan a város képviselőtestülete elhatározta, miszerint egy rendőrfogalmazói vagy irnoki állást rendszeresít s a rendőrkapitány javadalmazását felemeli.

Sikerült vizsga. Folyó hó 9-én a kir. pénzügyigazgatóság vizsgáló-bizottsága előtt Basilidesz Géza, Krausz Arnold és Rudnay Barna az adóügyi vizsgát „jó” sikerrel letették.

Tanítói gyűlés. A várgede-kishonti r. k. esperesi kerület tanítósága f. hó 11-én tartotta meg rendezévi közgyűlését Várgedén. A szép számmal összegyűlt tagok a bevezető istentisztelet után Stubendek József kerületi alesperes, kokovai plebános elnökök alatt kezdték meg tanácskozásukat. A magas szárnyalásu elnök megnyitotta és az előtti jegyzőkönyv hitelesítése után Gulyás Pál sőregi tanító tartott gyakorlati tanítást, melyet szakszerű bíralatban Parák Lázár tiszolczi tanító részesített. Ez után következett Nyeste József várgedei segédlelkész magvas értekezése arról, mikép lehet és kell a gyermekeket a sz. misén való értelmek részvételre ne-

velni. A hallgatóság figyelmét mindvégig lekötő értekezéshez Vajda Gyula rimaszombati hitoktató fűzte a maga megjegyzéseit és csatolt egy pár gyakorlati megfigyelést s ajánlatára az egész értekezést jegyzőkönyvbe foglalva a közgyűléshez fogják felterjeszteni. Ezek után elnöklő esperes megható szavakkal emlékezett meg a kör volt világi elnökének Bahéry János susányi tanítónak haláláról, ki hosszu éveken keresztül oly odaadással, tapintattal vezette a kör ügyeit; érdemeit a jegyzőkönyvben örökítik meg. Az így megüresedett világi elnöki állásra a kör egyhangulag Parák Lázár tiszolczi tanítót választotta meg, ki rövid működése óta is általános becsülést és szeretetet tudott magának kiérdemelni. A tagsági díjak beszedése után a jövő évi közgyűlés helyéül Rimaszombati jelöltetett ki. A „Hymnus” elnevelésével véget ért a gyűlés komolyabb része, — ezután következett az ebéd a fürdőben.

Tanári értekezlet. A tiszai ev. egyházkerület közgyűlése idején f. hó 19-én d. u. 6 óraker Miskolcra a püspöki irodában tartják a kerületi fő- és középiskolák tanári értekezletét Loysch Ödön, a helybeli főgimnázium munkás és tevékeny igazgatójának elnökök alatt. Az értekezlet tárgysorozatában a folyó ügyek elintézése mellett több a középiskolai életet közelről érdeklő tárgy megbeszélése van felvéve. Így a supplicatio, az Érettségi Utasítás reformja, a tanügyi bizottságok szervezésére vonatkozó szabályrendelet stb.

Vásári engedély. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter engedélye alapján a ratkói vásár folyó évi augusztus hó 18-án fog megtartatni.

Aggteleki táncmulatság. Folyó hó 4-én a Szaravölgy uri közönsége az aggteleki barlang bejárata előtt, a szuhafői ev. ref. templom javára fényesen sikerült táncmulatságot rendezett. A nap látta a kezdetét, de látta a végét is. Oly kedves zürzavart, annyi vidám kacajot régen hallott, annyi szép lányzempárt régen látott az a mohos sziklafal. Rövid volt az éjszaka mintha, csak sietett volna a nap, hogy újra láthassa azt a kedves társaságot. A társaság taradhatatlan fiatalága ott várta már a kelő napot a sziklafal tetején és onnan csodálta, mint festi biborszínűre, mint szőzja be a csillogó gyöngyszemekkel a zöld természetet. A mulatságnak csak az öregedő reggellel lett vége. Jelenvolt hölgyek névsora: Asszonyok: Bottka Imréné, Blumenthal Ignáczné, Csabay Pálné, Czinke Istvánné, Horváth Sándorné, Hubay Lajosné, Lehoczky Mártonné, Nehéz Józsefné, Osváth Dánielné, özv. Dr. Szabó Gyuláné, Turóczy Gáborné, Vattay Lászlóné, Szabó Lajosné, Sággy Sándorné, Tikász Károlyné, Urbán Endréné, Leányok: Bottka Etelka és Stefánia, Blumenthal Irénke és Sárka, Czinke Ilonka és Erzsike, Hubay Erzsike, Lehoczky Irma, Nehéz Mariska, Osváth Ilonka, Sági Ilonka, Anna és Erzsike, Seress Jolánka, Szabó Erzsike, Vattay Jolánka, Urbán Gizika. Jegyét megváltotta: Báró Balassa Ragályi Ferencz 50 kor.-val. Félülfizettek: Blumenthal Ignác, Osváth Béla 4—4 kor., Czinke István, Horváth Sándor, Kovács László, Lőkös Sándor, Vattay László, Zajdó László 2—2 kor., Pósa Péter, Simon József, Vígvári Ferencz, Madarassy László, Csabay Pálné, ifj. Csabay Pál, ifj. Seress József K. L., Lipsey Tivadár, Eperjessy István, Frits Károly, Nehéz Józsefné 1—1 koronát. Fogadják az adakozók a szuhafői ref. egyház hálás köszönetét.

Megbüntetett kereskedők. Az ugynevezett hólabda-rendszer miatt a fővárosi előjáróság annak idején egész csomó kereskedőt megbüntetett. Ez a rendszer abból állott, hogy egy 15 koronás értékű tárgyról eladtak egy szelvényt 3 koronáért, oly módon, hogy az illető, aki azt megvette, tartozott még 4 ilyen 3 koronás szelvényt eladni, s miután rendszerint nem sikerült ennek eladása, természetes, hogy a 3 koronája ott veszett az illetőnek. Es most egy vállalat egy 30 koronás tárgyat mely 10 kötetből álló pompás diszkotésú művet képez, mely egy egész kis házi könyvtárnak nevezhető, ingyen ad mindenkinek a „Magyar Keresk. Közlöny” Budapest, VII., Károly-körút 9. meglepő szép diszkotésben hírneves magyar íróktól, ha előfizeti „Tolnai Világ Lapja”-t 4 frt. helyett félre 2 frt. 48 kr.-ért. E 10 kötet mű után csupán a bekötési táblába való beillesztést számítja fel, ami kötetenkint 12 kr. vagyis a 10 kötetnél 1 frt. 20 kr. A vállalat kötelezőleg kijelenti, hogy aki megrendeli a „Tolnai Világ Lapja”-t, valamint a 10 kötet regényt, s az neki nem felel meg, minden levonás nélkül visszaadja a pénzt. Ezen igazán ritka alkalmat b. előfizetőinknek szives figyelmébe ajánljuk.

Záró ünnepély. A cserencsényi kisedővoda f. hó 9-én tartotta évrázó vizsgálatát. Ez alkalommal, nagy és szép közönség jelenlétében Kamarás Mária ovónó, kis növendékeinek sikeres szavatait mutatta be. A záró vizsgát tánc követte, mely a késő esti órákban ért véget.

A kutba fult. Tamásfala községben f. hó 14-én a délelőtti órákban egy 3 éves kis fiu a kutba fult. Törvényszéki boncolása 15-én ejtetett meg.

Búcsuszó. Kokováról való távozásom alkalmával az idő rövidsége miatt ez uton búcsuzom mind azon barátaimtól, jóakaróimtól és ismerőseimtel, kiktől személyesen el nem búcsuzhattam. Spiró Károly.

A rimaszombati áll. el. leányiskola szeptember elsejével ideiglenes iskolaszolgát fogad. Fizetése havi 50 korona s esetleg lakás. Jelentkezni lehet az igazgatónál.

Anna-bál Csiz fürdőben a szokásos Anna-bált folyó hó 22-én tartják meg, s arra vidékről is többen készülnek.

Halálos végű verekedés. Folyó hó 10-én Tiszolcra két mezőben kaszáló földműves összeveszett, a veszekedés hevében az egyik: Demján István úgy ütötte föbe a másikat, hogy az kapott sérülése következtében 12-én seibe behalt. A törvényszéki boncolást 14-én ejtette meg dr. Zehery István kir. törvényszéki orvos és Cseh István kir. tsvszéki vizsgálóbíró.

Vesztett ebek. Rozsnyóról kapjuk a hírt, hogy ottan vesztett ebek járnak. Ennélfogva a város területén 40 napi zárt rendelték el.

Lopás. A helybeli országos vásáron egy bánrévei embertől az oláh cigányok 60 koronát elloptak. A pénz oda van, mert a tettes személyazonosságát nem sikerült megállapítani.

Vihar. F. hó 3-án Runya határában igen nagy vihar dühöngött, mely a vetésekben és ültetvényekben nagy kárt tett. A határban a szél egy fát is kidöntött és az az alá hajtott tehének közül egyet agyonütött.

Nyilt-tér.)*

Szolyva Hársfalva gyógyfürdő.

Magyar Gleichenberg (Bereg megyében.)
Vasuti állomás.

Gyógyeszközök: **Hidegvízgyógyintézet, vasas és égvényes savanyu víz és fürdők, sós és fenyőbél-gyógyintézet, villany-massage.** Állandó fürdőorvos. Gyógy-szertár. **Kitünő ellátás és lakás. Mérsékelt árak.** Idény májustól-októberig. Az újonnan épült „Erzsébet szálloda” már a folyó évi fűrdőidényben megnyílik. Prospektussal és egyéb felvilágosítással szívesen szolgál
10-10 **A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.**

Figyelmeztetés.

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy „Eredeti Singer varrógépek” kizárólag a mi raktárainkban **Rimaszombatban, Erzsébet-tér 10. sz. alatt** (Éthy-téle ház) az udvarban **STEINER KAROLY** megbízottunknál kaphatók.

A valódi és javított **Singer** megjelöléssel ajánlott és hirdett varrógépek nem azonosak a mi „Eredeti Singer varrógépeink”-kel, hanem csak egyik régebbi rendszerünk utánzatai. Tisztelettel:

4-10 **Singer Co. varrógép részv.-társaság.**

*) E rovatban közöltékért felelősséget nem vállal a Szerk.

A „Tompá”-szállodában

Gede István vendéglős kitünő minőségű „**Rizling**” bornak literjét 32 krajczárjával, a „**Kadarka**” sillert pedig 28 krajczárjával — utczán át kimérve árusít. — Elfogad bejáró étkezéseket havi 30 koronaért. 13-26

KOHN TERÉZ

leányinternátusa
LŐCSE, (Szepes megye.)

Az internátus célja a helybeli elemi állami felsőbb leányiskolát és a 8 osztályu zárdát látogató izr. növendékeknek a szülői házat pótolni, erkölcsi és szellemi fejlődésüket irányítani. — A legnagyobb gondal ügyeltek finom viselkedésre, társadalmi műveltségre, rend és pontosságra úgy, hogy anyai gondoskodás mellett élvezik a családi nevelés előnyeit. Egyéni nevelés. Higienikus életrend — Modern berendezés. — Zene-oktatás — Modern nyelvek. Korlátolt számú növendékek — Prospektussal szolgál az intézet igazgató tulajdonosnője. 4-5

Anna-bál

fog Csíz fürdőben július 22-én a helybeli önkéntes tűzoltó-egylet javára megtartatni. Kéretik a tisztelt közönség szíves pártfogása.

Házeladás.

A rimaszombati 363-ik számú telekükben foglalt 1357, 1356 hrzi számú **Szerényi János** tulajdonát képező a jános-utczában fekvő 38 népsor számú emeletes kőház, tágas udvar és a Rima folyóig terjedő gyümölcsös és veteményes kerttel önkéntes magán áruverésen a folyó évi **július hó 24-ik napján d. u. 3 órákor** a helyszínen elfognak adatni. — A venni szándékozók oda meghívhatnak azzal, hogy az árverési feltételek az eladó tulajdonosnál és megbízottja **Dr. Ráróssy Gyula** ügyvédnél Rimaszombatban d. e. 9 órától d. u. 6 óráig bármikor megtekinthetők.

Eladó vizslák.

Jól használható vizslák eladatnak. Bővebb értesítést ad: **Tomcsányi István Beje,** (Gömör megye.)

Árverési hirdetmény.

187/7. sz. — Alulírott bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tornallyai kir. járásbíróságnak 1904. évi P. v. 178/4. és 178/6. számú végzése következtében **dr. ifj. Institoris Endre** csódtómeggondnok ügyvéd javára vb. **Rosenberg Gyula** putnoki lakos ellen 1904. évi december 31. és 1905. évi márczius 10-én foganatosított végrehajtás útján összeirt és 536 korona 62 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: női fejkendők és rófos árúk, valamint aktív követelések nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a tornallyai kir. járásbíróság 1904. évi P. v. 178/7. számú végzése folytán Putnokon, a község házában leendő megtartására **1905. évi július hó 21-ik napjának** délelőtti 10 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Tornallya, 1905. évi július hó 10. én.

Máriássy Zoltán, bírói kiküldött.

Ügyvédi irodába irnok

kerestetik, aki a tót nyelvben teljesen jártas. — Felvilágosítást e lap kiadó hivatalában nyerhetni.

Magyar szabadsalom. 29887—903.

Lábizzadás

elleni **Kerekes-féle** szabadalmazott kenőcs, melyet már több tekintélyes rimaszombati és gömör megyei orvos kipróbált és kitünőnek talált, kapható: **GEDULY GÉZA** gyógyszer-tárában **Rimaszombatban.** — Egy tegely ára: **1 korona.** — Minden tegelyhez használati utasítás van mellékelve. Viszont elárúsító gyógyszereszek % engedményben részesülnek.

Hirdetmény.

A jászberényi m. kir. földmives iskola igazgatóságánál — befőzni és lekvárnak való kajszin baraczkra — megrendelések elfogadtatnak.

A **befőzni való kajszin baraczk ára** kilogrammonként Jászberényben **30 fillér.**

A **lekvárnak való kajszin baraczk ára** kilogrammonként Jászberényben **24 fillér.** Jászberény, 1905. július hó 6-án.

A jászberényi m. kir. földmives iskola igazgatósága.

Lóversenyek Tatra-Lomniczon

1905. július 13, 14, 16 és 17-én.

A „Magyar Lovaregylet” által rendezve, kezdetük **mindig délután 4 órákor.**

A versenyekre a következő vonatok közlekednek az összes közbeeső állomások érintésével:

Oda:

Tatra-Lomniczról	indul 1 óra 50 p., 2 40 p., 3 33 p., 3 40 p.
Versenyterre	érkezik 2 óra 09 p., 3— p., 3 52 p., 3 57 p.
Poprad-Felkáról	indul 2 óra 57 p., 3 20 p.
Versenyterre	érkezik 3 óra 15 p., 3 45 p.

Gyorsvonat:

Budapestről	indul reggel 7 óra 40 p.
Kassáról	indul . . . 12 óra 35 p.
Versenyterre	érkezik . . . 3 óra 15 p.

Vissza:

Versenyterről	indul 5 óra 50 p., 6 ó. 30 p., 8 ó. 11 p.
Tatra-Lomniczra	érkezik 6 óra 10 p., 6 ó. 50 p., 8 ó. 30 p.
Versenyterről	indul 6 óra 35 p., 7 ó. 09 p.
Poprad-Felkára	érkezik 6 óra 55 p., 7 ó. 30 p.

Gyorsvonat:

Versenyterről	indul este 7 óra 09 p., 6 ó. 35 p.
Kassáról	indul . . . 12 óra 38 p., 11 ó. 35 p.
Budapestre	érkezik reggel 6 óra 55 p., 8 ó. 15 p.

Helyárak a versenyterre: I-ső hely 6 kor., II-ik hely 2 korona, III-ik hely 40 fillér.

A Kassáról Poprad-Felkára és vissza, nemkülönb Eperjesről Poprad-Felkára és vissza szőlő, ünnep- és vasárnapokon érvényes kedvezményes jegyek a versenynapokon is kiadatnak.

Jegyek kaphatók: Tatra-Lomniczon, Krauszmann Gyula bazárjában és a versenynapokon Tatra-Lomniczon a versenyterren. — Restaurációk az I. és II. helyen, szintugy totalisateurok, book-maker és zene. 2-2

FLEISCHER és TÁRSA

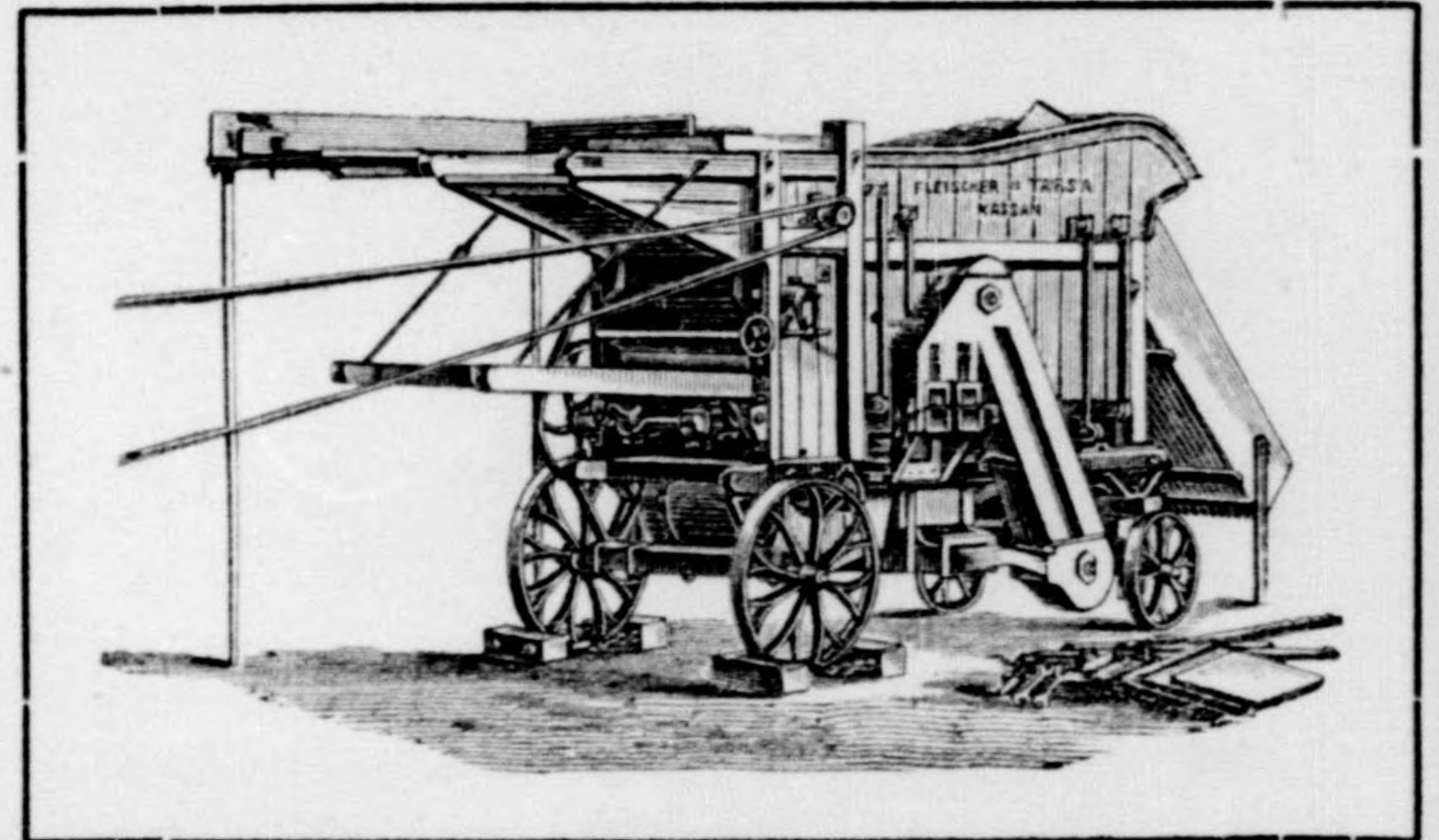
gépgyára és vasöntődeje Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemeltartásával czélszerűen s gondosan gyártott jöhrnevé gépeit a **nyári idényre,** nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással járgány vagy gőzmozdony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit járgányhajtásra is alkalmazva, szalmarázó készülékkel vagy anélkül. **Backer- és magtar-rostait,** továbbá mindennemű **szivattyukat, gőzgepeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezéseket, m. p. Henze-főzők, kavaró készülékek, maláta- és burgonya-szúzókat, malom-berendezéseket stb.** 4-6

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét tartjuk állandóan** — Gazdasági gépeink képes, valamint öntődeink gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

Magyarország legnagyobb sirkőraktárainak egyike!

IFJ. HORN LÉNÁRD

szobrász- és okl. kőfaragó-mester

BESZTERCZEBÁNYÁN, (Szent István-tér 157. szám.)

Fióközletek: **Zólyom** és **RIMASZOMBAT** (Tompá Mihály-tér.)

Járásbíróság és temető melletti **ösv. Beliozky Viktor-né-féle** kerti helyiségben.

Van szerencsém Rimaszombat város és vidéke nagyérdemű közönségének szíves figyelmét a beálló évad következtében felhívni a legjobban felszerelt sirkőraktáromra s felkérni, hogy szükség esetén megbízásával megtisztelni méltóztassék.

Azon helyzetben vagyok, hogy úgy a legkisebb, mint a legnagyobb emlékkő és emléképítési munkálatok, u. m. **síremlékek, obeliszkok, virág-keresztek, sírbolt-fedőlapok, sírbolt-fedelek, vas keresztok, alapzatok és léposók, timár- és billiard-lemeszek, kávéházi és mosdó-asztalok,** mindenféle nagyságban, rajz szerint, **olaszországi fehér Carrara-márványból, sötét Szent-Anna, szürke és fekete porosz márványból, világos és sötét szász és svéd granit és syenitből, norvég labradorból,** valamint fehér, kemény homokkőből jutányos aron, szolidan való elkészítést és szállítást magamra vállalhatom.

Készíték továbbá fényképek számára porcellán lapokat, melyekbe az elhunyt arc képe beegézhető és a síremlékre beilleszthető. A fénykép sikerültől kezdek meg.

Végül bátorodom még megjegyezni, hogy ha a kívánságnak megfelelő sirkő raktáramban nem volna található és azt a kiválasztott rajz szerint elkészíteni kellene, az ily sirkövet csak két-három hónap alatt készíthetném el; e czélból kérem, méltóztassék becses megbízását mielőbb velem közölni.

Sirkővek javítása és újból valódi arannyal való aranyozása jutányos áron felvállaltatnak.

A leveleket RIMASZOMBATBA özimezve kérem küldeni.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve és becses megrendeléseit várva, maradok

kiváló tisztelettel: **Ifj. Horn Lénárd.**

7-10

Feltétlenül minden versenyt kizárva. — Legoliosabb árak és pontos kiszolgálás.

Árlejtési hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur rendeletére a debreczeni m. kir. állami méntelep eperjesi, debreczeni turia-remetei, rimaszombati, szatmárnémetii és jászberényi osztályainál elhelyezett katonai legénység és ménállomány részére 1905. évi november hó 1-től 1906. október hó végéig szükségilendő

takarmány és egyéb cikkek biztosítása

tárgyában **1905. évi augusztus hó 3-án d. e. 10 órákor** írásbeli zárt ajánlatok tárgyalása fog alulírott méntelep parancsnokságnál megtartatni.

A szállítási feltételek úgy az alulírott méntelep parancsnokságnál, mint az egyes teleposztályoknál megtekinthetők.

Az ajánlatok szerkesztésére, valamint a cikkek mikénti szállítására vonatkozólag felhivatik az érdekeltek figyelme a hatóságilag kifüggesztett árlejtési hirdetményekben foglalt mintára.

Debreczen, 1905. évi július hó.

2-2

A debreczeni m. kir. állami méntelep parancsnoksága.